Dosarul nr.2-25007615-28-2c-22012025
nr. manual 2c – 2/2025

H O T Ă R Î R E
în numele legii

Dispozitivul hotărârii emis la 03 iunie 2025 or. Ocnița
Hotărârea motivată întocmită la 25 iulie 2025

Judecătoria Edineț, sediul Ocnița
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Dolghieri Dan
grefier Ursu Liudmila

cu participarea reprezentantului reclamantei ÎI „Natali Crijanovschi”, administratorul Gari Crijanovschi, a pârâtului Sorbală Teodor și avocatul acestuia Chirtoacă Rodica, împuternicită în baza mandatului seria MA nr. 1900482 din 04.03.2025,

în şedinţă publică și în procedură contencioasă a judecat cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎI „Natali Crijanovschi” împotriva GȚ „Sorbală Teodor” și Sorbală Teodor, privind repararea prejudiciului material cauzat,

a constatat:

La data de 21 ianuarie 2025, administratorul ÎI „Natali Crijanovschi” a depus cerere de chemare în judecată împotriva GȚ „Sorbală Teodor” și Sorbală Teodor, privind repararea prejudiciului material cauzat.

În motivarea ei a indicat că, în luna aprilie 2024, GȚ „Sorbală Teodor”, sub conducerea lui Teodor Sorbală, a efectuat un tratament fitosanitar la cultura floarea soarelui cu erbicidul Tornado 500 SL substanţa activă (glifosat), din apropierea lotului de teren agricol sub formă de livadă de caise ce aparţine ÎI „Natali Crijanovschi”, ambele terenuri amplasate în s. *****, raionul *****.

Menționează că, ulterior s-a constatat că, GȚ ’’Sorbală Teodor” în persoana lui Sorbală Teodor, în momentul efectuării tratamentului fitosanitar menționat supra, nu au respectat pct. 25, capitolul III din Regulamentul nr. 231/2003 privind gestionarea produselor de uz fitosanitar şi a fertilizanților în economia națională, prin ce au afectat grav lotul de teren ce aparține ÎI ’’Natali Crijanovschi”.

Relatează că, în cadrul controlului efectuat de Agenţia Naţională pentru Siguranţa -rentelor la GȚ ’’Sorbală Teodor”, au fost depistate anumite încălcări de nerespectare a cerințelor obligatorii de a înregistra în registru de evidență a utilizării produselor de uz fitosanitar tratamentele fitosanitare în conformitate cu art. 19 alin. (1) din Legea nr. 119/2004, neprezentarea informaţiei despre activitatea de utilizare a produselor de uz fitosanitar şi a fertilizanților în temeiul art. 19 alin. (2) din Legea 119/2004, efectuarea tratamentelor fitosanitare în lipsa examenului medical cu obținerea certificatului stabilit de lege.

Mai invocă că, faptul depistării erbicidului vizat în cadrul livezii de caise ce aparține pârâtului, a fost constatat şi prin expertiza cu nr. LAB N 0293 L efectuată de către laboratorul specializat din Italia prin intermediul Agro.Bio Lab.

Indică că, potrivit art. 9 din Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar inclusiv în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane, iar conform art. 1998 Cod civil, cei ce acționează faţă de altul în mod ilicit, este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Mai menționează că, în rezultatul acțiunilor/inacțiunilor descrise ale pârâților, întreprinderii ÎI „Natali Crijanovschi" i-au fost cauzate mai multe prejudicii de diferit ordin.

Așa, potrivit actului de constatare a pagubelor din 27.05.2004 întocmit de comisia formată în cadrul Primăriei *****, întreprinderea a fost prejudiciată cu 48 955,2 lei. Mai indică că, concomitent, întreprinderea a avut de suportat și cheltuieli suplimentare după cum urmează: pentru efectuarea expertizei stării fitosanitare a loturilor de producere, suma de 206 lei; plata pentru încercări de laborator, suma de 2 315 lei; plata pentru expertiza laboratorului specializat italian, în sumă de 100 euro.

Cauzarea de prejudicii se conţine şi în venitul nerealizat, precum şi prin cauzarea prejudiciului de ordin moral.

Mai relatează că, în urma faptelor descrise ale pârâţilor, întreprinderii ÎI ''Natali Crîjanosvchi" i-a fost cauzat un prejudiciu ce constituie suma de 51 476,2 lei şi 100 euro (fără a lua în calcul la moment daunele morale, venitul nerealizat, cheltuielile judiciare etc).

La fel comunică, că deși s-a adresat către pârâți cu mai multe solicitări şi notificări privind restituirea pe cale amiabilă a valorii prejudiciului cauzat, dânșii refuză restituirea lui.

Solicită instanței de judecată constatarea culpei pârâților şi restituirea pagubelor cauzate.

În ședința de judecată din 03 iunie 2025, ***reprezentantului reclamantei ÎI „Natali Crijanovschi", administratorul Gari Crijanovschi***, a susținut acțiunea, din motivele de drept şi de fapt expuse în conținutul acesteia, solicitând admiterea integrală.

Pârâtul Sorbală Teodor în ședința de judecată a indicat că nu recunoaște acțiunea, și solicită respingerea acesteia, motivând că pe data de 30.05 2024, a fost la fața locului la livadă copacii nu erau afectați, abricoșii erau pe copaci. A mai indicat că, el a stropit personal câmpul său. Stropitoarea este special pentru cîmp și era dată maxim în jos, distanța dintre loturi este de 12 metri, în ziua dată vântul nu a bătut din direcția lotului său spre lotul de pământ ce-i aparține lui Gari Crijanovschi. Comunică că acest fapt rezultă din documentele prezentate, vântul a bătut din partea de vest complet din altă direcție, la mijloc este pădurea și chiar să fi fost vînt se oprea, și posibil putea să afecteze numai câțiva pomi nu cum au spus martorii. A mai adăugat că la data de 11 mai a fost chemat de Gari Crijanovschi la fața locului la livadă să vadă în ce stare sunt copacii și i-a comunicat să-i ude pomii cu microelemente ceea ce și a făcut, i-a udat la rădăcini pînă în deal toată livada. Și anume i-a udat pomii cu monoacizi, peste 10 zile i-a propus iarăși săi stropesc pomii cu microelemente și la strânsul roadei săi achite diferența. Comunică că Gari Crijanovschi el nu a fost de acord, deoarece el nu a dorit săi dea un preparat în sumă de 54500 lei sub denumirea de Fitolavin și a mai comunicat că îl va denunța la ANSA. A atenționat că în momentul când sau făcut analizele de către ANSA, el nu a fost la fața locului. A mai adăugat că a achitat amenda pentru imprudența în serviciu, a semnat actul de la ANSA, deoarece acolo era indicat că analiza a fost luată de la marginea livezii.

La întrebarea instanței, a comunicat că nu a prezentat dovezi că erau zarzări pe copaci deoarece de acum situația se liniștise și nu a dorit să mai atingă tema. A mai comunicat că, conflictul a apărut din cauza că el nu a dorit să stropească copacii cu Fitolavin, însă Fitolavinul nu este legal pe teritoriul Republicii Moldova. A mai adăugat că prin actul prezentat de la serviciul meteorologic, în luna mai nu au fost precipitații deloc, iar Gari Crijanovschi a hrănit

livada de multe ori cu microelemente, însă planta dacă e hrănită cu microelemente și nu este udată se transformă într-o stare jalnică.

Nu recunoaște numărul copacilor afectați deoarece, cînd el a fost în livadă copacii erau normali cu roadă pe ei și nicidecum nu era posibil să fi fost afectați așa mulți copaci.

Reprezentantul pârâtului GȚ „Sorbală Teodor" avocatul Chirtoacă Rodica, în ședința de judecată a solicitat să fie respinsă cererea înaintată în judecată, ca fiind neîntemeiată, în conformitate cu art.9 și 1098 Cod civil este necesar de a fi stabilită fapta ilicită, legătura de cauzalitate și nemijlocit prejudiciul material. Efectul de expertiză judiciară din raportul de expertiză prezentat nu poate fi luat în considerație, deoarece a fost efectuat în afara instanței de judecată, iar conform normelor codului de procedură civilă la baza unei hotărâri motivate și întemeiate conform art. 130, trebuie să fie stabilit nemijlocit acel prejudiciu material și legătura de cauzalitate în baza probelor care au fost acumulate în cadrul ședinței de judecată. A mai comunicat că nu este cunoscut cum și prin ce circumstanțe, cine a solicitat efectuarea și cine a efectuat certificatul prezentat de un laborator din Italia, și nu se cunoaște dacă acel laborator conlucrează cu Republica Moldova, dacă este acreditat și are dreptul de a elibera asemenea certificate. Referitor la actul prezentat cu privire la pagubele cauzate din urma erbicidelor din 27.05.24, a comunicat că pentru a fi constatat un astfel de prejudiciu conform hotărârii Guvernului 1076 din 16.11.2010 este necesar de a fi elaborată de autoritățile locale cît și centrale cu o comisie din experți și specialiști în domeniu. A mai relatat că din conținutul actului dat nu se vede expres faptul că anume GȚ „Sorbală Teodor" ar fi cauzat acest prejudiciu. La fel a menționat faptul că sa vizitat livada și este afectată în urma folosirii erbicidelor Tornado iar de către cine a fost folosite aceste erbicide nu este stipulat. Cu atît mai mult este instituția statului Camera de Industrie și Comerț care întocmesc astfel de rapoarte de expertiză și are o forță probantă pentru instanța de judecată. Referitor la controlul efectuat de către ANSA la data de 24.04.2024 a fost efectuat în satul Mereșeuca raionul *****, nu în satul *****, astfel atît actul efectuat de către ANSA cît și actul efectuat de către Consiliul raional ***** se efectuează asupra unui teren care nu are nimic comun cu obiectul în cauză prin care este învinuit domnul Sorbală că a cauzat un prejudiciu material în sumă de 48955 lei, cererea dată nu numai că nu este întemeiată dat nu este nici probată prin nici un act care ar confirma cu certitudine legătura de cauzalitate dintre acțiune și inacțiune și consecința apărută. Totodată consideră că fiind o autoritate publică și verificând actul dat și vezi că ai greșit numărul cadastral faci corectări la moment nu de acum cînd sunt în instanța de judecată se menționează că este o greșeală tehnică. Odată ce a fost confirmat de către agentul constatator că la data de 11.06.24 sa efectuat o verificare în satul Mereșeuca probabil așa și a fost în Mereșeuca, unde întreprinderea dată mai are terenuri și nu în *****.

Specialistul Oboroc Igor în ședința de judecată din data de 03 iunie 2025, a declarat că pe cauza dată, doamna Crijanovschi Natalia s-a adresat la Consiliul Raional cu o cerere deoarece livada ce îi aparține a fost afectată în urma folosirii unor erbicide de către un vecin. În urma recepționării cererii adresate s-a deplasat la fața locului pentru a verifica ce probleme au apărut. Mai întîi s-a adresat la primărie și a solicitat prezența a patru persoane pentru a forma o comisie. S-au întîlnit toți în livada doamnei Crijanovschi Natalia, comisia formată din: inginerul cadastral Roșu Radu, Lilia Colibaba, Ciornea Iurie și Natalia Tarpan. A comunicat că, în calitate de specialist le-a explicat persoanelor din comisie, care este efectul erbicidelor și anume să tragă atenția la lăstarii abricoșilor (caișilor), deoarece ei sunt cei mai sensibili și acționează la orice schimbare la folosirea erbicidelor. La întrebarea instanței a comunicat că livada nu era în floare, pomii deja aveau fructe. A mai adăugat, că le-a împărțit membrilor comisiei formate câte un rând

și le-a zis să verifice fiecare copac și să numere copacii afectați. După ce au finisat de numărat copacii afectați, toți au semnat și cu asta s-a finisat. Toți s-au împrăștiat, iar el a mers la Consiliul Raional, unde la calculator a întocmit în modulul special pentru astfel de cazuri cum ar fi în caz de înghețuri un act. În actul dat se indică producția estimativă, cam câtă producție s-a pierdut. În cazul domnului Crijanovschi, s-au luat în calcul datele de la statistică, și anume care a fost roada medie pe raion și prețul l-a lut de pe facturi de la Crijanovschi pe ultimii trei ani și a făcut media conform formulei a aflat estimativ câtă producție a fost. După ce actul dat a fost semnat de către toți membrii comisiei, un exemplar a fost transmis domnului Crijanovschi. A recunoscut faptul că la întocmirea actului respectiv, el eronat a indicat numărul codului cadastral și anume în mod automat a fost lăsat numărul cadastral de la altă primărie. La întrebarea avocatului Rodica Chirtoacă, a declarat că verificarea livezii a avut loc din partea din vale a lotului livezii. Livada este amplasată paralel cu drumul unde merge pădurea, mai exact la colțul pădurii. Lotul de pământ ce-i aparține domnului Sorbală este puțin mai departe de lotul lui Crijanovschi, între loturile lor este o distanță de aproximativ 4 (patru) m. la întrebările instanței a comunicat că loturile de pământ ale lui Sorbală și Crijanovschi sunt vecine. Rândurile livezii sunt amplasate în vale direct la drum spre șosea. Verificarea a fost efectuată pe rânduri după cum a mai fost menționat că fiecarea membru mergea pe rândul său, iar el mergea pe rândul din mijloc și în caz că apărea careva întrebări se adresau la el. Parcela cei aparține domnului Crijanovschi este în vecinătate cu GȚ „Sorbală Teodor", numai cu un colț, fiind despărțite de o fâșie forestieră, iar lângă poțiunea de livadă care a fost afectată nu este fâșie forestieră. La întrebarea reprezentantului pârâților, a declarat că nu cunoaște precis ce distanță, însă livada a fost verificată din partea din vale aproximativ până la jumătate de lot, deoarece copacii au fost afectați din vale. A mai comunicat că rândurile de livadă sunt lungi. Partea cealaltă de livadă nu cunoaște dacă a fost afectată deoarece cetățeanul nu s-a adresat. A mai adăugat că la el copacii sunt mici și nu cunoaște dacă au fost afectați. Calculul se face nu după anul de bază dar după rezultatele obținute pe parcursul ultimilor trei ani. Media se calculează de exemplu în felul următor: pentru anul 2023 a avut 2 (două) tone, pentru anul 2022 – 2 (două) tone și pentru anul 2021 – 1 (una) tonă, astfel în total se primesc 5 (cinci) tone și se împarte la 3(trei), iar rezultatul obținut este media calculată. Nu cunoaște ce cantitate de erbicide ar fi folosit Sorbală ca să afecteze livada lui Crijanovschi, deoarece erbicidul dat trebuie să fie depistat de către un laborator. A mai adăgat că el nu cunoaște ce cantitate de erbicid este necesară pentru a usca un copac. În urma verificării au depistat că lăstarii copacilor erau ofiliți, iar fructele aveau clei pe ele. Fructul bolnav elimină clei. A mai declarat că este de acord că cleiul poate apărea și de la alte boli și pentru depistarea acestora există un laborator specializat de la ANSA care pot constata ce și de unde. La altă întrebare a comunicat că orice substanță timp de 2-3 ore întră în plantă și nu cunoaște dacă în perioada când a fost stropit lotul de teren ce-i aparține lui Sorbală era vânt. Totodată a mai adăugat că vaporii pot fi duși de diferiță curenți iar micronul de la substanța erbicidă poate fi mânat și mai departe.

Martorul Colibaba Lilia în ședința de judecat a declarat că în anul 2024, a fost telefonată de către domnul Oboroc Igor, care i-a comunicat că urmează să facă o constatare la fața locului, totodată zicându-i să mai apeleze un consilier pe nume Ciornea, căci dumnealui are idei de agricultură. La fața locului a fost ea, Radu Roșu ca consilier, Ciornea Iurie ca expert deoarece dumnealui la fel deține o Gospodărie Țărănească, doamna Tarpon Natalia și domnul Gari Cr. Pe loc, domnul Oboroc le-a lămurit situația, pentru ce au fost chemați. A mai adăugat că chiar cu ochiul liber se observa că frunzele sunt galbene. După ce au primit însărcinările și explicațiile cum trebuiau să atragă atenția la frunze și fructe împreună cu Oboroc Igor au numărat copacii

afectați. Frunzele erau îngălbenite, unele un pic erau uscate, iar caisele erau zbârcite cu clei și se deosebeau de frustele sănătoase. La întrebarea reprezentantului reclamantei Crijanovschi Gari martorul a răspuns că între lotul dumnealui și lotul de teren ce-i aparține lui Sorbală este o distanță de 4 (patru) m, după regulă. La întrebarea avocatului a comunicat că loturile lui Crijanovschi și Sorbală sunt amplasate pe câmpuri, lângă pădure și este și drum. După vizualizarea desenului desenat de către Oboroc Igor a concretizat că anume în așa mod sunt amplasate terenurile. A mai comunicat martorul că la fața locului a analizat culoarea frunzelor, iarba de jos și starea fructului, anume pentru ce și a fost chemată. Toți au numărat copacii afectați și nu-și amintește anume care a fost numărul deoarece totul a calculat domnul Oboroc Igor. A mai relatat că la întocmirea actului din 27.05.2024 și la calculul prejudiciului ea nu a participat, menționând că ea doar a numărat copacii afectați. Numărul cadastral din act nu coincide deoarece a fost comisă o eroare tehnică de către domnul Oboroc și dumnealui recunoaște această eroare. A mai relatat că actul a fost întocmit la data de 27.05.2024 iar în Primărie a fost înregistrat în luna octombrie când a fost eliberat.

Martorul Ciornea Iurie în ședința de judecată a comunicat că anul trecut în perioada aprilie-mai a fost telefonat de către inginerul cadastral care la- invitat să se prezite la livada de caise ce-i aparține lui Crijanovschi Gari, pe motiv că copacii au fost afectați după ce vecinul Sorbală Teodor a stropit cu erbicide. La întrebarea instanței a comunicat că dumnealui ca agricultor deține o livadă de mere și cireși. Caise nu deține. Dumnealui este inginer mecanic în baza studiilor superioare. Experiența de agricultor a acumulat-o pe parcursul anilor. La fața locului era și domnul Igor Oboroc care le-a explicat ce urmau să facă și după ce le-a împărțit câte un rând au numărat copacii afectați. El pe rândul său a numărat aproximativ 70-80 copaci afectați pentru ce și a semnat. Actul a fost întocmit ulterior, iar la fața locului domnul Igor a scris pe maculator și ei au semnat. La livadă actul era întocmit pe ciornă și la sfârșit a fost semnat de către toți membrii prezenți. A mai adăugat că copacii erau grav afectați, căci cineva din membri a scuturat un copac și au căzut toate caisele. Și aici a menționat căci fructele verzi sănătoase nu cad. La întrebările avocatului Chirtoacă Rodica a răspuns că copacii erau afectați din partea din vale a lotului din vecinătate cu cel al lui Sorbală. Ei au analizat livada aproximativ până la jumătate din lot. Unii copaci parcă erau fierți. A mai menționat că și copacii din livada sa sunt afectați, când persoanele din jur stropesc loturile lor, însă nu în așa stare gravă. Copacii lui Crijanovschi au vârstă de aproximativ 8-10 ani. La întrebarea instanței a relatat că el nu cunoaște din ce motiv la fața locului nu a fost chemat Sorbală, deoarece nu el a organizat comisia. Din cauza secetei sau căldurii copacii nu pot fi afectați în așa mod. A mai menționat că la fața locului el doar a numărat copacii afectați și la întocmirea actului din 27.05.2024, el l-a citit fugitiv după care l-a semnat.

Roșu Radu în calitate de martor, în ședința de judecată a declarat că a fost telefonat de către inginerul cadastral Colibaba Lilia pentru a se prezenta la fața locului în livada lui Crijanovschi Gari, deoarece a fost afectată de către vecinul Sorbală cu erbicide. La fața locului domnul Oboroc Igor le-a explicat ce urmau să facă și anume le-a zis să tragă atenția la lăstarii mici căci ei cel mai mult se afectează. Caisele erau crăpate și acoperite cu clei, iar frunzele erau îngălbenite. Era afectată o bucată bună din vale și se observa cu ochiul liber porțiunea afectată de cea sănătoasă din deal. La întrebarea reprezentantului pârâților a comunicat că el a fost anunțat de către inginerul cadastral Colibaba Lilia că a fost formată o comisie pentru a ieși în livadă însă nu-și amintește pentru ce dată. În livadă el a numărat copacii afectați, trăgând atenția la frunze și fruct. A mai comunicat că a fost întocmit un act unde toți membrii comisiei au semnat referitor la copacii afectați. Nu-și amintește exact câți copaci el a numărat. Livada era afectată aproximativ

până la jumătate și anume din partea din vale. Chiar se observa cu ochiul liber fără expertiză că copacii erau afectați, frunzele și fructele față de copacii din deal parcă erau în amorțire. Cu actul din 27.05.2024 a luat cunoștință și l-a semnat. Totodată a recunoscut că semnătura îi aparține lui.

Studiind materialele cauzei și audiind părțile instanța consideră că cererea urmează a fi admisă integral din următoarele motive.

Potrivit prevederilor art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit prevederilor art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, iar potrivit prevederilor al. 3 al aceluiași articol, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Potrivit materialelor cauzei, în baza deciziei din 26 martie 1998, a fost fondată Întreprinderea Individuală „Natali-Crijanovschi” sub numărul de identificare *****, în calitate de administrator fiind Crijanovschi Gari, fapt confirmat prin certificatul de înregistrare și prin extrasul din registrul de stat al întreprinzătorilor individuali (f. d. 26-29).

În ședința de judecată și din probele administrate s-a constatat cu certitudine că, în luna aprilie 2024, GȚ „Sorbală Teodor”, sub conducerea lui Teodor Sorbală, a efectuat un tratament fitosanitar la cultura floarea soarelui cu erbicidul Tornado 500 SL substanța activă (glifosat), din apropierea lotului de teren agricol cu codul cadastral *****, cu S=1,11237 ha, sub formă de livadă de caise ce aparține ÎI „Natali Crijanovschi”, ambele terenuri fiind amplasate în vecinătate în s. *****, raionul *****.

Potrivit procesului-verbal de prelevare a eșantioanelor de produse alimentare nr. 8350 *****-63 din 20.05.2024, au fost ridicate 10 bucăți de ramuri de fructe de cais și sigilate în saci de hârtie, pentru a analiza reziduurile de pesticide (f. d. 10), la care conform raportului de testare nr. 24098271.001 efectuat de către laboratorul AGRO.BIO LAB, în urma analizelor efectuate s-a depistat substanța glifosat în cantitate de 9,24 mg/kg (f. d. 53-60).

Totodată instanța stabilește că potrivit actului Seria ACF nr. 0538100 din 20 mai 2024, emis de către ANSA pentru investigații microscopice au fost selectate 20 bucăți de lăstari de cais care au fost supuse controlului fitosanitar la care au fost observate schimbări fiziologice la aparatul foliar și lăstari prin răsucire și îngălbenire. Ca măsuri fitosanitare s-a recomandat utilizarea fertilizanților pentru îmbunătățirea stării fiziologice a pomilor cu utilizarea pesticidelor omologate în RM, pentru combaterea bolilor și dăunătorilor (f. d. 16).

La data de 20.05.2024 Agenția națională pentru Siguranța Alimentelor, a expediat în adresa domnului Crijanovschi Gari un răspuns la cererea ultimului din 10.05.2024 înregistrată sub nr. C26/1-406-20, potrivit cărui se constată că în urma examinării cererii a fost efectuat un control inopinat la GȚ„Sorbală Teodor” pentru verificarea cadrului legal privind utilizarea produselor de uz fitosanitar, în cadrul controlului s-a constatat cet. Sorbală Teodor la data de

14.04.2024 a efectuat un tratament fitosanitar la cultura floarea soarelui pînă la semănat cu erbicidul Tornado 500 SL, care în conformitate cu Registrul de Stat al produselor de uz fitosanitar şi a fertilizând lor este omologat şi înregistrat în Republica Moldova.Totodată, în cadrul controlului, au fost depistate anumite încălcări de nerespectare a cerinţelor obligatorii de a înregistra în registru de evidenţă a utilizării produselor de uz fitosanitar tratamentele fitosanitare, prin urmare a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție din data de 16.05.2024, pe faptul săvârşirii contravenţiei prevăzută de art. 189^1 alin.(l) din Codul contravenţional „încălcarea regulilor de evidenţă a utilizării produselor de uz fitosanitar ori a fertilizanţilor" cu aplicarea sancţiunii în mărime de 24 u.c.. La fel, i s-a explicat că, dacă în rezultatul acţiunilor/inacţiunilor contravenientului a avut careva prejudicii morale, materiale sau de altă natură, este în drept să se adreseze în ordinea civilă în instanța de judecată competentă (f. d. 17).

Se mai constată din materialul probator că la 27 mai 2024 de către comisia în componența șefului Serviciului de consultanță în agronomie și economie Igor Oboroc, fermierului Iurie Ciornea, specialistului în reglementarea regimului funciar al Primăriei *****, Lilia Colibaba, al muncitorului Natalia Tarpan și al consilierului Consiliului Local *****, Radu Roșu, a fost efetuat controlul vizual al livezii de caise afectate în urma folosirii erbicidelor (Tornado, substanță activă glifosat) pe plantațiile vecine de floarea soarelui și a fost întocmit Actul de constatare a pagubelor cauzate de afectarea erbicidelor în livada de caise din 27.05.2024, înregistrat în Primăria s. ***** sub nr. 72 la data de 03.10.2024, potrivit cărui valoarea estimativă a producției compromise este de 48955,2 lei (f. d. 18).

Aici instanța a mai stabilit că, codul cadastral indicat în acest act, din neatenție a fost indicat greșit – *****, însă de facto procedura de constatare a avut loc pe terenul ce aparține ÎI ,,Crîjanovschi Natalia,, pe terenul cu nr. *****, fapt confirmat prin declarațiile martorilor, a executorului actului Oboroc I. și prin confirmarea din primărie din 20.03.2025.

Potrivit certificatului nr. 21 din 28.05.2024 eliberat de către Biroul Național de Statistică , Serviciul Statistică a Raionului *****, roada medie la 1 ha de caise a constituit pentru anul 2021-16,1 t și pentru anul 2022 – 5,5 t (f. d. 19).

După cum denotă actele cauzei, conform raportului de încercări nr. 01927 din 22.05.2024 emis de către Laboratorul Central Fitosanitar IP al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, în urma analizelor fitosanitare efectuate asupra mostrelor de caise ridicate în baza actului nr. 7896 din 14.05.2024, organisme dăunătoare precum ar fin Xanthomonas arboricola pv pruni, Plum Pox Virus, sau Ciuperci fitopatogene nu au fost depistate (f. d. 20-21).

Instanța mai reține că prin alt răspuns Agenția națională pentru Siguranța Alimentelor emis la data de 19.06.2024 i-a adus la cunoștința cet. Crijanovschi Gari, că în urma cererii depuse de către ultimul la 28.05.2024 cu nr. C26/1-462-24, a fost efectuat un control repetat inopinat la GŢ „Sorbala Teodor" pentru verificarea cadrului legal privind utilizarea produselor de uz fitosanitar, în urma cărui s-a constatat cet. Sorbala Teodor a efectuat un tratament fitosanitar la cultura floarea soarelui cu erbicidul Tornado 500 SL substanţa activă (glifosat), din apropierea lotului de teren agricol sub forma de livadă de caise ce-i aparţine d-nului Grijanosvchi Gari. Totodată, s-a constat că GŢ„Sorbala Teodor" în persoana Sorbala Teodor, în momentul efectuării tratamentului fitosanitar menţionat supra, nu a respectat pct.25, capitolul III din Regulamentul nr. 231/2003 privind gestionarea produselor de uz fitosanitar şi a fertilizanţilor în economia naţională, prin ce a afectat lotul de teren ce îi aparţine. Totodată a fost informat că, faptul depistării erbicidul Tornado 500 SL substanţa activă (glifosat) în cadrul livezii de caise a fost constatat şi prin expertiza cu nr. LAB N 0293 L efectuată de către laboratorul din Italia prin intermediul Agro.Bio Lab. Prin urmare, luând în considerare probele acumulate şi circumstanţele

de fapt la 11.06.2024 de către Direcţia Teritorială pentru Siguranţa Alimentelor Edineţ /Briceni /Ocniţa /Dondușeni a fost întocmit procesul-contravenţional cu seria ANS01003567 în privinţa lui Sorbala Teodor pe faptul comiterii contravenţiei prevăzute de art. 189[1] alin.(2) din Codul contravenţional cu semnele contravenţiei încălcarea regulilor de utilizare a produselor de uz fitosanitar ori a fertilizanţilor ce poate conduce la distrugerea parţială a plantaţiilor".

Instanța menționează că, potrivit art. 9 din Codul civil, alin. (1) drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislației civile și alin. (2) drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Totodată instanța reține că potrivit dispozițiilor art.1998 alin. (1) Cod Civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

În acest context este de menționat faptul că, sub incidența normei articolului 1998 Cod Civil, cad toate raporturile de reparare a prejudiciului delictual, dacă nu există o normă specială menită să reglementeze anumite obligaţii delictuale, ţinând cont de specificul lor. Spre deosebire de răspunderea contractuală, care apare ca urmare a încălcării unei obligaţii concrete, stabilită prin contract, cea delictuală se angajează în rezultatul încălcării unei obligaţii legale cu caracter general (născută dintr-un raport civil absolut), care revine tuturor – de a nu leza drepturile altora prin fapte ilicite.

Pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componenţa delictului civil. Componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componența delictului civil include următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia. Acestea sunt condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiţii, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiţii. Dacă legea modifică sau restrânge cercul condiţiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, suntem în prezenţa unor condiţii speciale. Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. În dependenţă de posibilitatea evaluării, deosebim prejudiciu moral şi patrimonial.

Fapta ilicită este fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Fapta ilicită poate apărea sub forma acţiunii sau inacţiunii. Fapta ilicită apare sub forma inacţiunii în acele situaţii când, potrivit legii, o persoană este obligată să îndeplinească o activitate sau să săvârşească o anumită acţiune. Abţinerea de la îndeplinirea acestei activităţi sau de la săvârşirea acţiunii prevăzută de normele imperative constituie o faptă ilicită. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se

determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecinţa directă a faptei ilicite.

La fel, pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăţia autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma şi gradul vinovăţiei autorului faptei ilicite nu prezintă importanță pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

În circumstanțele invocate mai sus, instanța constată că, în speță, sunt întrunite cele patru condiții de angajare a răspunderii delictuale a GȚ „Sorbală Teodor” și Sorbală Teodor, or, prin actele anexate și examinate în cadrul ședinței de judecată, cert se demonstrează faptul că GȚ„Sorbala Teodor” în persoana Sorbala Teodor, în momentul efectuării tratamentului fitosanitar menţionat supra, nu a respectat regulile privind gestionarea produselor de uz fitosanitar şi a fertilizanţilor în economia naţională, prin ce a afectat pomii din livada de pe lotul de teren ce îi aparţine ÎI „Natali-Crijanovschi”.

Cu privire la cuantumul despăgubirilor instanța menționează că conform actului de constatare a pagubelor din 27 mai 2024, terenul cu S=1,1237 ha a fost afectat în proporție de 0,6200 ha, ceea ce reprezintă 80 % din suprafață. Executorul actului, la calcularea pagubei a luat în considerare recolta medie pe ultimii trei ani – 10,5 t/h, respectiv calculînd 80% din 0,6200 = 5,208 t x 9,4 lei = 48955 lei.

La aprecierea rezonabilității calculelor făcute de executorul actului, instanța a comparat calculele făcute de acesta cu datele statistice publicate pe saitul oficial „statistica.md.„ .

Conform datelor statistice oficiale, recolta medie de caise a întreprinderilor agricole pentru anul 2024 a constituit 93,5 kintale = 9,350 t, iar prețul mediu de piață pentru 1 t, a constituit 11677 lei. Astfel pagubele estimative conform datelor statistice constituie aproximativ 54153 lei, sumă ce depășește solicitările reclamantului, respectiv prejudiciul solicitat de reclamant este unul rezonabil.

Astfel **Sorbală Teodor** în calitate de fondator al GȚ „Sorbală Teodor” prin acţiunile sale i-a cauzat ÎI „Natalia-Crijanovschi” o pagubă materială considerabilă în sumă de 51476,2 lei, formată din pagube materiale – 48955,2 lei, expertiza stării fitosanitare a lotului de producere – 206 lei, plata pentru încercări de laborator – 2315 lei și plata pentru expertiza laboratorului specializat italian – 100 Euro.

În conformitate cu art. art. 238 – 241 CPC, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Se admite integral cererea de chemare în judecată depusă de ÎI „Natali Crijanovschi” împotriva GȚ „Sorbală Teodor” și Sorbală Teodor, privind repararea prejudiciului material cauzat.

Se încasează, în mod solidar, de la GȚ „Sorbală Teodor”, IDNO *****, cu sediul în satul ***** raionul ***** și Sorbală Teodor, c/p *****, domiciliat în satul ***** raionul ***** în beneficiul ÎI „Natali Crijanovschi”, IDNO *****, cu sediul în satul Sudarca raionul Dondușeni prejudiciul material cauzat în sumă totală de 51476, 2 (cincizeci și una mie patru sute șaptezeci și șase,2) lei și 100 (una sută) Euro sau în lei (MD) conform cursului BNM la data executării hotărârii, ce constituie din pagube – 48955,2 lei, expertiza stării fitosanitare a lotului de producere – 206 lei, plata pentru încercări de laborator – 2315 lei și plata pentru expertiza laboratorului specializat italian – 100 Euro.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Nord în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița.

Preşedintele şedinţei,
Judecător Dan Dolghieri